

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku D.L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 września 2021 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 grudnia 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Apelacyjnego w (...)) na rzecz adwokat M.M.R. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł, powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem pomocy prawnej udzielonej odwołującej się w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. nie obciąża odwołującej się kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 5 grudnia 2019 r., oddalił apelację D.L. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 marca 2019 r., mocą którego oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w T. z dnia 28 lipca 2017 r., odmawiającej ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych (reumatologa, specjalisty chorób wewnętrznych i ortopedy), którzy wydali łączną opinię podstawową (z dnia 23 listopada 2017 r.) oraz uzupełniającą (z dnia 7 czerwca 2018 r.). Biegli, rozpoznając choroby współistniejące, uznali, że ubezpieczona nie jest częściowo, ani całkowicie niezdolna do pracy. Ponadto biegły sądowy specjalista medycyny pracy posiadający specjalizację z zakresu reumatologii sporządził w sprawie opinię z dnia 3 listopada 2018 r., a w dniu 15 marca 2019 r. złożył ustne wyjaśnienia na rozprawie. Była to istotna opinia dla rozstrzygnięcia, ponieważ w rozpoznaniu chorób współistniejących oprócz schorzeń wymienionych w opinii łącznej biegłych sądowych dokonał rozpoznania choroby zwyrodnieniowej stawów dłoni. Biegły sądowy specjalista medycyny pracy, uznał, że ze względu na ograniczenia bólowe ruchów w zakresie prawej dłoni ze stwierdzonym aktualnie bólowym ograniczeniem chwytu tej dłoni, ubezpieczona nie może wykonywać prac precyzyjnych, ale może wykonywać proste prace fizyczne i dozorowane, takie jak portier, parkingowa, szatniarz, naklejanie etykiet, pakowacz ręczny dużych lekkich elementów, np. w szwalni rejestratorka w przychodni stomatologicznej i sekretarka medyczna.

Sąd Odwoławczy w pełni podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy oraz ich ocenę prawną. Jednocześnie Sąd Odwoławczy uznał, że zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do oceny zdolności do pracy odwołującej się.

Skargę kasacyjną wywiódł pełnomocnik ubezpieczonej, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w części oddalającej apelację. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność, to jest: naruszenie art. 217 § 1 w związku z art. 227 i art. 232 zd. 2 k.p.c. w związku z art. 278 § 1 oraz art. 381, 382 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., przez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z dokumentacji medycznej (wyniku badania RTG dłoni i nadgarstków z dnia 29 marca 2019 r.).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącej na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazać i wykazać naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Ułomność rozstrzygnięcia winna być widoczna *prima facie*, bez konieczności szerokiego wglądu w istotę sporu.

Tymczasem wywód zaprezentowany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie posługuje się ustawowymi kryteriami. Po pierwsze, art. 227 k.p.c. określa jedynie, jakie fakty są przedmiotem dowodu. Twierdzenie, że przepis ten został naruszony ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, iż sąd przeprowadził dowód na okoliczności nie mające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru. Natomiast o tym, jakie fakty są istotne, decyduje przytoczona w pozwie podstawa faktyczna zgłoszonego przez powoda żądania w powiązaniu z normą prawa materialnego stanowiącą podstawę prawną orzekania o tym żądaniu. Sumując, odmawiając przeprowadzenia określonego dowodu, sąd nie ma obowiązku wydania osobnego postanowienia odmawiającego przeprowadzenia dowodu. Zgodnie z art. 217 § 3 k.p.c. sąd pomija dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Nie oznacza to, że sąd wydaje negatywne postanowienia o odmowie przeprowadzenia każdego zawnioskowanego dowodu. Jednocześnie, Sąd nie jest obowiązany do uwzględnienia kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Po wtóre, przedmiotem postępowania w sprawach o świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest co do zasady kontrola decyzji organu rentowego według stanu rzeczy z chwili jej wydania. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi

okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem ubezpieczony może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania, a jeżeli takie zostanie zgłoszone, sąd nie może go rozpoznać, lecz zobowiązany jest postąpić zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c.

Po trzecie, kontrolna rola sądu musi korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej, bowiem zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu.

Istotą obowiązującego wzorca postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest bowiem wyeliminowanie sytuacji, w których ubezpieczony powołuje się na nowe okoliczności dotyczące stanu jego zdrowia, które nie były znane lekarzom organu rentowego ani organowi rentowemu w dacie decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2014 r., II UK 96/14, LEX nr 1642878).

Z tych względów przedłożenie nowej dokumentacji w postępowaniu apelacyjnym i jej pominięcie przez Sąd odwoławczy nie dowodzi o oczywistości skargi kasacyjnej, skoro problem należy widzieć szerzej, to jest przez pryzmat zakresu postępowania dowodowego i jego rezultatu z wykorzystaniem wiedzy specjalistycznej. Dlatego Sąd Najwyższy orzekł z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej odwołującej się w postępowaniu kasacyjnym, orzeczono w myśl art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1621) w związku z § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18) w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz.U. z 2020 r., poz. 769).

O kosztach procesu organu rentowego orzeczono w myśl art. 102 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

as